

ارمنستان به دنبال اتحاد دوباره با کردها در ترکیه و گسترش نفوذ در گرجستان

سیاست‌های ارمنستان در ارتباط با دو کشور ترکیه و گرجستان در آینده می‌تواند تنش‌های بسیاری را باعث شود.

به گزارش آران نیوز، یکی از مشخصه‌های تعیین‌کننده در نوع رهبری ولادیمیر پوتین این است که وی به‌طور فزاینده‌ای تمایل به جا انداختن این روایت دارد که کرملین رابطه ویژه‌ای با روس‌تباران و روس‌زبانان در خارج از روسیه دارد؛ گروهی که از سوی مسکو جهان روسی (Russkiy Mir) نامیده می‌شود. مسئله‌ای که کمتر مورد توجه قرار گرفته، این است که تمامی جمهوری‌های سابق شوروی نیز تعداد قابل توجهی از شهروندانشان در خارج از کشور زندگی می‌کنند و بسیاری از این دولت‌ها و مردم این کشورها نیز معتقدند آنها نیز باید برای ایجاد رابطه با چنین گروه‌های قومی تلاش کنند. برخی از این کشورها برنامه‌هایی بسیار فعال در این زمینه دارند، به‌عنوان مثال قزاقستان با الگو گرفتن از بسیاری از سیاست‌های روسیه، قوانینی را به‌تصویب رسانده تا بازگشت گروه‌های قومی قزاق به این کشور را تسهیل کند. جای تعجب نیست همان‌طور که رویکردهای روسیه در این زمینه مشکلاتی در روابط مسکو با همسایگانش ایجاد کرده است، سیاست‌های مشابه و اقدامات جمهوری‌های سابق شوروی نیز در بسیاری موارد باعث ایجاد مشکلات دیپلماتیک شده است. به‌طور مشخص سیاست‌های قزاقستان باعث ایجاد تنش در روابط این کشور با چین شده بود. اما شاید سیاست‌ها و روش‌های هیچ کشوری در منطقه در ارتباط با همتایان خود در خارج از کشور همانند ارمنستان عامل ایجاد مشکلات و دردرس نبوده است. ایروان در حال جنگ با باکو در ارتباط با قره‌باغ و هفت منطقه اشغالی دیگر متعلق به جمهوری آذربایجان است، با این حال، سیاست‌های ارمنستان در این زمینه در ارتباط با دو کشور ترکیه و گرجستان در آینده می‌تواند تنش‌های بسیاری را باعث شود. شرق ترکیه محل اسکان جمعیت قابل توجهی از ارمنه در گذشته بود و اکنون نیز این بخش از خاک ترکیه محل زندگی کردها است که در گذشته در اتحاد با ارمنی‌ها بودند. یک جمعیت قابل توجه از ارمنه نیز در منطقه جاواختیا در گرجستان زندگی می‌کنند که در بسیاری از موارد با ایروان به‌نسبت تفلیس همسویی بیشتری دارند. دو اتفاق در چند روز گذشته نشان می‌دهد که احتمال جدی وجود دارد در نتیجه فعالیت‌های ارمنه، یکی یا هر دوی این مناطق با تنش‌های فزاینده‌ای در آینده روبه‌رو شوند، علاوه بر این، تنش در یک منطقه می‌تواند باعث گسترش تنش‌ها در منطقه دیگر شود. در مورد اول آگاسی آرابیان رئیس سازمان دیاسپورای جاواختیا در روسیه در مقاله‌ای برای خبرگزاری روسی رئالیست بر وضعیت شرق ترکیه تمرکز کرده از احتمال اتحادی جدید میان ارمنه و کردها خبر داد. در اتفاقی دیگر نیز آمریکایی‌های ارمنی‌تبار در ایالات متحده اعلام کردند که برنامه‌ای برای جمع‌آوری پول برای جامعه ارمنی در منطقه جاواختیا در گرجستان دارند. رئیس سازمان دیاسپورای جاواختیا در مقاله خود با تیتیر «ارمنستان غربی و نه تنها این: آیا یک جمهوری سوسیالیستی ارمنی — کردی در آینده محتمل است؟» و زیر تیتیر «چگونه آینده‌ای روشن برای مردم و حکومت‌های ارمنی را تضمین کنیم؟» استدلال می‌کند که ارمنستان در جهان و منطقه‌ای قرار دارد که در میانه بحرانی بزرگ است که می‌تواند باعث تغییر اساسی مرزها و سرزمین‌ها و در نتیجه ناپدید شدن ملت‌های فعلی و ظهور ملتها و جوامع ملی جدیدی شود. مطمئناً ارمنستان در معرض حمله نظامی از سوی همسایگان خود قرار دارد اما اگر نخبگان ایروان بر این مسائل تمرکز کنند از امکانات خاصی برای پیشبرد منافع و محافظت از ارمنه برخوردار هستند. آرابیان معتقد است که یکی از نتایج این تغییر بزرگ در نقشه منطقه، می‌تواند این باشد که حکومتی اتحادیه‌ای شامل بسیاری از قلمروهای تحت سلطه امپراتوری روسیه و اتحاد جماهیر شوروی ایجاد شود. این اصلاح مرزها می‌تواند باعث شکل‌گیری یک سرزمین جدید ارمنی — کردی در بخش‌های شرقی ترکیه شود؛ تغییری که در گذشته تزار نیکولاس دوم طی جنگ جهانی اول و ژوزف استالین پس از سال ۱۹۴۵ به دنبال آن بودند. این فعال ارمنی پیشنهاد می‌دهد که در صورت به‌وقوع پیوستن چنین آشتنگی و تغییری در منطقه، ایروان باید خود را برای ایجاد یک جمهوری سوسیالیستی ارمنی — کردی که تحت سلطه ارمنستان اداره شود آماده کند. اگر ایروان از هم‌اکنون بر این مسئله تمرکز کند می‌تواند به‌جای روسیه رهبری این منطقه سرزمینی جدید را به‌عهده بگیرد. آرابیان در ادامه می‌نویسد شواهد کمی وجود دارد که دولت ارمنستان برای چنین شرایطی خود را آماده کرده و برای آن برنامه‌ریزی کند. وی پیشنهاد می‌دهد که قدم‌های کوچکی وجود دارد که می‌توان و باید برای نیل به چنین هدفی به‌سمت آن‌ها رفت از جمله گسترش گفتگوها با کردها، آشوری‌ها و سایر مردمی که در حال حاضر در شرق ترکیه زندگی کرده و می‌توانند ساکن منطقه ارمنستان غربی باشند. البته نظرات آرابیان بسیار عجیب و خارق‌العاده هستند اما بخشی از گام‌های پیشنهادی او می‌تواند بازتاب‌دهنده برخی از ایده‌های مطرح در مسکو باشد. گام‌های کوچک لزوماً مشکل‌ساز نیستند اما در صورت بزرگتر شدن بازی، می‌تواند حوادث و اتفاقات شدیدتری را منجر شود. دیاسپورای ارمنی در ایالات متحده نیز در تاریخ ۲ ژوئن از تصمیم خود برای جمع‌آوری پول و ارسال آن برای جامعه ارمنی جاواختیا در گرجستان خبر داد. یکی از سازمان‌دهندگان این کمپین در مصاحبه‌ای گفته تلاش‌ها برای جمع‌آوری پول و ارسال آن به‌معنای آسیب رساندن به گرجستان نیست؛ بلکه هدف از آن تقویت روابط ارمنستان و گرجستان است. با این حال اگر جاواختیا یک بودجه جدید خارجی به دست آورد، ممکن است روابطش با تفلیس دست‌خوش تنش شود و احتمالاً گرجستان این مسئله را دخالت ارمنستان در مسائل داخلی خود تلقی خواهد کرد.

منبع: تسنیم